

Operasjonssykepleierens ansvars- og funksjonsbeskrivelse:

1. Kvalifikasjonskrav

Operasjonssykepleier har:

- a. Autorisasjon som sykepleier i Norge.
- b. Master-/videreutdanning i operasjonssykepleie i overensstemmelse med forskrift for mastergrad og nasjonal Rammeplan vedtatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 2005.

2. Plass i organisasjonen

Operasjonssykepleier:

- a. Har et selvstendig sykepleiefaglig ansvar i forhold til sin kliniske yrkesutøvelse, og er direkte ansvarlig overfor nærmeste leder.
- b. Tar faglig ledelsesansvar i forhold til sitt ansvars- og funksjonsområde.
- c. Er overordnet hjelpepersonell som er knyttet til arbeidsstedet, og kan delegerer bestemte oppgaver til annet personell hvis det er faglig forsvarlig ut i fra oppgavens art, personellet kvalifikasjoner og den oppfølging som gis. Medhjelpere er underlagt operasjonssykepleierens kontroll og tilsyn (Lov om helsepersonell § 5).

3. Rammer for tjenesten

Operasjonssykepleier:

- a. Utøver operasjonssykepleie til akutt og kritisk syke pasienter i alle aldre og ulike livsfaser, og sikrer at pasienten får et faglig forsvarlig behandlingstilbud i overensstemmelse med NSF's yrkesetiske retningslinjer, ICN's kodeks for sykepleiere, Lov om pasientrettigheter, Lov om helsepersonell og Lov om spesialisthelsetjenesten.
- b. Følger til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer/prosedyrer som gjelder helsetjenesten generelt, og institusjonen/sykepleietjenesten spesielt.
- c. Følger sentrale lover (Smittevernloven, Arbeidsmiljøloven) og lokale retningslinjer og prosedyrer for smitteforebyggende tiltak.
- d. Følger gjeldende krav om kontinuerlig opplæring og forsvarlig bruk av medisinsk teknisk utstyr (Forskrift om medisinsk utstyr).

4. Funksjonsbeskrivelse

Operasjonssykepleier skal utøve individuell og profesjonell sykepleie som bygger på kunnskapsbasert praksis og ivaretar kvalitet og pasientsikkerhet. Operasjonssykepleier skal fremme helse, forebygge sykdom og skader, lindre lidelse, behandle og utføre rehabiliterende og miljøterapeutiske tiltak (jfr NSF's formål, prinsipp program, vedtekter for perioden 2012-2015).

Operasjonssykepleier:

- Har avansert kunnskap om kroppens oppbygning og funksjon og pasientens sykdomsprosesser (anatomi, fysiologi og patofysiologi), reaksjoner og behov i et alders-, kjønns- og flerkulturelt perspektiv.
- Bidrar til faglig forsvarlig pasientbehandling og pasientsikkerhet ved å forebygge infeksjoner, skader og andre komplikasjoner og hindre smittespredning.

- Tar medansvar ut i fra kompetanse for et tilfredsstillende kirurgisk resultat, ved å bidra til gjennomføring av medisinsk behandling og utførelse av delegerede medisinske forordninger.

4.1 Terapeutisk ansvar:

Operasjonssykepleierens terapeutiske ansvar er en pasientnær funksjon som får direkte konsekvenser for pasienten (Yrkesetiske retningslinjer 2011). Dette innebærer helhetlig pleie og omsorgsfull hjelp, svarende til fysiske, psykiske, sosiale og åndelige behov. Det terapeutiske ansvar omfatter fire funksjoner: Forebyggende, behandlende, lindrende og rehabiliterende ansvar.

Operasjonssykepleier:

- Innhenter opplysninger om pasienten som er viktig for individuell og planlagt behandling.
- Møter pasienten med respekt for hans/hennes opplevelse og ivaretar hans/hennes integritet og verdighet uavhengig av etnisk opprinnelse, religion og sosial status.
- Kartlegger og vurderer pasientens behov ut i fra problemer, risiko og ressurser, samt prioriterer og iverksetter nødvendige og relevante tiltak med det mål å utøve sykepleie til pasientens beste.
- Observerer operasjonspasientens tilstand og tar ansvar ved å vurdere, prioritere, iverksette og evaluere nødvendige og relevante operasjonssykepleietiltak.
- Utøver operasjonssykepleie og profesjonell omsorg i samsvar med fagets tradisjoner, etiske prinsipper og helselovgivningen og med respekt for pasientens og pårørendes integritet, ressurser og opplevelser ved å være akutt og/eller kritisk syk.
- Sikrer pasienten ved å forebygge ytterligere skade og lidelse enn det behandlingen/undersøkelsen utgjør i seg selv, for eksempel i forhold til:
  - forsvarlig leiring for å unngå trykk-, strekk-, og nerveskader
  - utøvelse av infeksjonsforebyggende tiltak i forhold til pasient, personell og utstyr
  - forebygge hypotermi
  - forsvarlig kontroll og håndtering av instrumenter, kompresser osv, samt av medisinsk teknisk og teknisk utstyr.
- Ivaretar funksjonene som «steril utøvende» og «koordinerende» operasjonssykepleier ved kirurgisk behandling eller undersøkelser.
- Samarbeider flerfaglig og tverrfaglig i pasientbehandlingen og innen det kirurgiske teamet, med ledelsen og avdelingens øvrige medarbeidere for å sikre et faglig forsvarlig pasientforløp.
- Sikrer kontinuitet i sykepleien til pasienten ved å dokumentere operasjonssykepleien som utføres. Dokumentasjonen skal inneholde alle nødvendige og relevante tiltak (Lov om helsepersonell §§39, 40) og skal følge gjeldende system og retningslinjer for dokumentasjon ved arbeidsstedet.
- Informerer, underviser og veileder pasienter og pårørende ut i fra deres behov.
- Overholder krav om taushetsplikt og opplysningsrett i hht Lov om helsepersonell kapittel 5.

4.2 Pedagogisk ansvar:

Operasjonssykepleier:

- a. Anvender pedagogiske prinsipper i informasjon, undervisning, veiledning av pasienter og pårørende ut i fra deres behov.
- b. Anvender pedagogiske prinsipper i informasjon, undervisning, veiledning og evaluering av medarbeidere, nyansatte/vikarer i yrkesutøvelsen (faglig forsvarlighet).
- c. Underviser, veileder og evaluerer sykepleiere i master-/videreutdanning til operasjonssykepleier, sykepleierstudenter og andre studenter.

4.3 Administrativt ansvar:

Operasjonssykepleier:

- a. Tar ansvar for planlegging og organisering av kirurgisk virksomhet.
- b. Tar faglig ledelsesansvar i utøvelse av operasjonssykepleie, og bidrar til et sikkert samarbeid og kommunikasjon i teamet.
- c. Bidrar til gjennomføring av «Trygg kirurgi» for å sikre og ivareta pasientsikkerhet.
- d. Organiserer og fordeler arbeidsoppgaver innen det til enhver tid gjeldende ansvarsområde, slik at oppgavene samsvarer med den enkeltes kvalifikasjoner (faglig forsvarlighet).
- e. Delegerer arbeidsoppgaver til medhjelpere ut i fra deres kvalifikasjoner (Lov om helsepersonell § 5).
- f. Er lojal i forhold til overordnede mål og strategier innenfor rammen av yrkesetiske retningslinjer og gjeldende lovverk.
- g. Tar ansvar for forsvarlig bruk av ressursene ved å forhindre unødvendig tidstap eller utgifter (Lov om helsepersonell § 6).
- h. Samarbeider med virksomhetens øvrige faggrupper for å sikre kvalitet og kontinuitet til pasienten.
- i. Bidrar til et godt samarbeid innenfor og mellom avdelinger, slik at den enkelte medarbeider får anledning til å utvikle evner og anlegg og ta ansvar i arbeidssituasjonen, med det mål å bedre kvaliteten og tilbudet til pasienten.
- j. Tar ansvar for å bidra til et godt arbeidsmiljø i et flerkulturelt samfunn.

4.4 Fagutvikling og forskningsansvar:

Operasjonssykepleier:

- a. Tar ansvar for å være oppdatert gjennom kontinuerlig faglig utvikling og læring, og således sørge for en kunnskapsbasert praksis basert på den beste tilgjengelige kunnskapen.
- b. Viser engasjement og endringskompetanse i tråd med operasjonssykepleiefagets utvikling og pasientens behov for helsehjelp.
- c. Anvender faglig kunnskap kritisk og har en analytisk tilnærming til egen praksis.
- d. Søker frem og anvender forskningslitteratur og -resultater for å begrunne tiltak og handlinger.
- e. Bidrar til nytenkning og innovasjon i klinisk praksis som operasjonssykepleier, og forholder seg kritisk til, analyserer og anvender ulike informasjonskilder til å strukturere og formulere faglige resonnementer.
- f. Bidrar i utviklingen av operasjonssykepleiefaget på et internasjonalt nivå.

Referanser:

Arbeidsmiljøloven. (2005). Lov 2005-06-17 nr. 62 Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.
Forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenesten. Forskrift 2002-12-20 nr. 1731:
Forskrift om krav til mastergrad. (2005). Kunnskapsdepartementet.
Forskrift om medisinsk utstyr. Forskrift 1995-01-12 nr. 25:
Forskrift om smittevern i helsetjenesten. Forskrift 2005-06-17 nr. 610:
Forskrift om håndtering av medisinsk utstyr. Forskrift 2013-11-29 nr. 1373:
Lov om helsepersonell mv. (1999) Lov 1999-07-02 nr. 64:
Lov om spesialisthelsetjenesten mv.(1999). Lov 1999-07-02 nr. 61:
NSF`s formål, prinsippprogram, vedtekter for perioden 2012-2015.
NSF. (2011). Yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere. Oslo: Norsk Sykepleierforbund.
Pasient- og brukerrettighetsloven. (1999) Lov om pasient- og brukerrettigheter:
Rammeplan for videreutdanning i operasjonssykepleie (2005), Utdannings – og forskningsdepartementet.
Smittevernloven. (1994) Lov om vern mot smittsomme sykdommer:

Forskrifter og lover er hentet fra www.lovdata.no

